

Knižnica, ktorá pozýva dnu. V Galante chcú nájsť novú podobu inštitúcie v architektonicko-urbanistickej súťaži

Galantská knižnica vyhlásila verejnú anonymnú architektonicko - urbanistickú projektovú jednokolovú súťaž návrhov s názvom Galantská knižnica. Súťaž je vyhlásená od 13.3.2023, návrhy je možné odovzdať do 13.6.2023.

Projekt vznikne na okraji Esterházyho parku a nahradí súčasnú prevádzku v nevyhovujúcich priestoroch, ktoré kedysi využívala župná stredná škola. Cieľom je prepojiť knižnicu s parkom a vytvoriť zázemie nielen pre knihy a čitateľov, ale aj pre stretnutia miestnych komunít a vzdelávacie a kultúrne podujatia. Región by tak mal dostať modernú kultúrnu inštitúciu.

Knižnica dnes sídli v limitujúcich priestoroch vo viacúčelovom objekte v centre mesta. Priestory užívané knižnicou už nevyhovujú súčasným požiadavkám a trendom. Jej vedenie spolu so zriaďovateľom, Trnavským samosprávnym krajom, preto chce vybudovať nový areál v súlade s aktuálnymi trendami v prevádzke a architektúre knižníc. Návrh vzíde z verejnej architektonicko-urbanistickej súťaže.

„V meste Galanta sme sa rozhodli vytvoriť reprezentatívny kultúrno-spoločenský priestor. V priebehu minulého roka sme vyhlásili náš zámer rozšíriť knižnicu do nových a moderných priestorov, ktoré vzniknú v areáli susediacom s parkom. Vďaka tomu budeme môcť poskytovať ešte kvalitnejšie knižničné služby a organizovať vzdelávacie podujatia pre všetky generácie čitateľov, čo aj v kontexte dnešnej spoločenskej situácie považujem za nevyhnuté,“ povedal trnavský župan Jozef Viskupič s tým, že ide o architektonickú súťaž na návrh prvej budovy verejnej knižnice, ktorá bude na Slovensku postavená po Nežnej revolúcii.

Nový projekt má vzniknúť na mieste bývalého hospodárskeho dvora Esterházyovského kaštieľa v priamom kontakte s parkom. Počíta sa s využitím bezprostredného okolia samotnej budovy na exteriérové podujatia ako literárne večery či workshopy, prípadne s novými trasami či novým vstupom do parku pri knižnici.

Na pozemku stojí viackrát dostavaná a prestavaná budova meštianskej školy, ktorá sa dnes už nepoužíva, nie je v ideálnom technickom stave a nemá dispozíciu vhodnú pre potreby knižnice. Bude na súťažiacich, či do návrhu existujúci objekt školy zakomponujú alebo uprednostnia jeho úplné nahradenie novostavbou. Budúca budova knižnice má poskytnúť zázemie pre kvalitnejšie knižnično informačné služby, ale aj pre širšie spektrum vzdelávacích a kultúrnych podujatí. Špecifikom knižnice v národnostne zmiešanej Galante je rozsiahlejší dvojjazyčný knižničný fond - časť je v slovenčine a časť v maďarčine.

„Minulý rok naša knižnica oslávila významné 70. výročie svojho vzniku a som rada, že v písaní histórie pokračujeme a jej priestory rozšírime. Naším cieľom je

vytvoriť zázemie pre knihy a aj našich čitateľov. Verím, že z verejnej architektonicko-urbanistickej súťaže vzíde atraktívny návrh, ktorého reálna podoba bude slúžiť aj k stretnutiam miestnych komunít a na vzdelávacie a kultúrne podujatia,“ povedala Lívia Koleková, riaditeľka Galantskej knižnice.

Súťaž je inovatívna svojim na slovenské pomery unikátnym formátom. Súťažiaci nebudú predkladať vizualizácie, ktoré často ukazujú prikrášlený obraz reality a môžu skresľovať dojem z návrhu. Porota bude pri rozhodovaní vychádzať len z výkresov a fyzického modelu a bude sa môcť lepšie sústrediť na odbornú stránku - koncepčné, hmotovo-priestorové a dispozično-prevádzkové riešenie. Súťaž zastreší architektonické štúdio 2021, ktoré nastavilo tieto podmienky po vzore zaužívanej praxe v Rakúsku. Zároveň to zníži množstvo práce na strane zapojených súťažiacich. Po súťaži bude víťazný návrh dopracovaný do formy plnohodnotnej architektonickej štúdie, kde už vybraný tím zapracuje aj postrehy poroty, podrobnejšie požiadavky vyhlasovateľa, Krajského pamiatkového úradu a mesta Galanta.

Porotu tvoria skúsení architekti a architektky: Jana Benková (predsedníčka poroty), Jiří Jandourek, Martin Kvitkovský, Jaromír Krobot, Ľubomíra Blašková. Každý z nich je držiteľom niektorého z profesijných ocenení. Porotu dopĺňa riaditeľka knižnice Lívia Koleková a riaditeľ Odboru kultúry a športu TTSK Peter Kadlic. Súťaž je vyhlásená od 13.3.2023, návrhy je možné odovzdať do 13.6.2023, výsledky budú známe v júli 2023. Viac informácií na <https://2021.sk/project/galantska-kniznica>

Galantská knižnica je univerzálnou verejnou regionálnou knižnicou a pre mesto Galanta plní funkciu mestskej knižnice. Poskytuje bezplatný prístup k informáciám všetkým obyvateľom. Fyzicky knižnicu ročne navštívi okolo 30 000 osôb, knižničný fond tvorí okolo 70 000 kníh, z toho 30% je v maďarskom jazyku. Ročne uskutočňuje približne 150 podujatí zameraných na propagáciu čítania a literatúry. Od novej knižnice sa očakáva, že bude v duchu súčasných štandardov prirodzeným centrom stretávania sa miestnych komunít, zabezpečovať informačné, vzdelávacie a kultúrne potreby obyvateľstva. Má byť tzv. hybridnou knižnicou – t.j. poskytovať služby jednak klasické (napr. výpožičky printových kníh a časopisov), ale aj služby s využitím elektronických zdrojov a prostriedkov, poskytovať priamy prístup k digitálnym aj nedigitálnym informačným zdrojom. Očakáva sa, že návrh knižnice a jej areálu bude intenzívne pracovať s blízkosťou susediaceho kaštieľa s parkom. Knižnica by mala pôsobiť otvorene, pozývajúco a s maximálne jednoduchým prístupom pre verejnosť.